

Verksamhetsuppföljning, Beroendemottagningen och förstärkt öppenvård

Faktauppgifter om verksamheten

Utförare	Leanlink, Råd & Stöd
Avtalstid	2011-01-01 – 2017-12-31.
Avtalets diarienummer	ON 2013-249
Arbetsledning	Christina Eklöf verksamhetschef, Ann-Louise Segersten gruppledare
E-post	Christina eklöf@linkoping.se
Besöksadress	Drottninggatan 20

Typ av verksamhet

Verksamhetsområde	☒ IFO ☐ ÅO ☐ LSS ☐ Socialpsykiatri
Inriktning	☒ Öppenvård ☐ Boende ☐ Dagverksamhet ☐ Hemtjänst ☐ Annat
Målgrupp	Personer med missbruks- och beroendeproblem, från 18 år.

Tidigare uppföljningar

Genomförda uppföljningar under det senaste året	Har inte genomförts någon uppföljning senaste året.
Verksamhetsberättelse	Inkommit för 2016

Verksamhetsuppföljning

Bakgrund

Vilka avtal som ska följas upp av kvalitets- och utvärderingskontoret väljs ut enligt kommunens riktlinjer för uppföljning. I riktlinjerna anges att avtalen kan väljas ut på tre sätt. En tredjedel av avtalen väljs ut på förekommen anledning, det vill säga utifrån inkomna synpunkter och klagomål till socialförvaltningen och/eller kvalitets- och utvärderingskontoret. En tredjedel av avtalen väljs ut tillsammans med beställarfunktionen på omsorgs- och äldreförvaltningen. Slutligen väljs en tredjedel av avtalen ut genom slumpmässigt urval.

Uppföljning av avtalet med Leanlink Råd & Stöd avseende Beroendemottagningen samt förstärkt öppenvård har valts ut tillsammans med beställarfunktionen på omsorgs- och äldreförvaltningen.

Metod

Datum för besök	2017-06-15
Deltagare	Omsorgskontoret: Ulla Lindberg planeringsledare KoU, Björn Skoog planeringsledare IFO. Råd & Stöd: Kristina Eklöf verksamhetschef, Ann-Louise Segersten gruppledare
Metod	Uppföljningen genomfördes genom ett anmält besök där verksamhetschef och gruppledare intervjuades.

Resultat

Särskilda verksamhetskrav	
Avtal	Verksamheten syftar till att ge stöd så att den enskilde kan klara ett självständigt liv med ordnat boende samt en vardag med meningsfullt innehåll i form av t ex arbete, utbildning eller annan sysselsättning. Insatsen ska leda till minskat missbruk och därigenom även minskat behov av vård på behandlingshem. Verksamhetsinnehåll och arbetsmetodik: Insatser som ska erbjudas är: • Information till bl a skolor, föräldramöten • Konsultation • Rådgivning och stöd • Behandling i öppenvård • Rådgivningssamtal Stödinsatser som ska genomföras utifrån följande metoder/modeller: • Återfallsprevention (ÅP), enskilt eller i grupp • 12-steps behandling, grupp, varje vardag • Öppenvårdsbehandling i form av CRA (Community Reinforcement Approach) – individuellt eller i grupp, • ACT (Acceptance and commitment Therapy), grupp • Rådgivnings- och stödsamtal som är strukturerade och av kortvarig karaktär • Rådgivningssamtal till anhöriga av kortvarig karaktär • MI (Motiverande intervju), individuellt • MET (Motivational enhancement therapy), individuellt, utveckling på sikt Avtalet avser S:t Larmottagningen Garnisonen och Förstärkt öppenvård Drottninggatan. Verksamheterna är del av Beroendekliniken vilket är ett samverkansavtal med Regionen.
Uppföljning	<u>S:t Larmottagningen, Garnisonen</u> Vid verksamhetsbesöket framkommer det att alla kontakter inleds med att en bedömning görs tillsammans med den enskilde och att de gemensamt kommer överens om vilket fortsatt stöd som är lämpligt. Flertalet bedömningar resulterar i en fortsättning med rådgivningssamtal upp till fem samtal, därefter avslutas många kontakter. Den enskilde har fått kunskap om och vill använda sig av de verktyg de fått genom rådgivningssamtalen. Grunden för de individuella samtalen är vanligtvis MI. När behov finns av ytterligare stöd och behandling erbjuds den enskilde att delta i behandling i någon av de mer strukturerade metoderna CRA, HAP, ÅP. Även metoden ACT förekommer i de individuella samtalen. Enligt verksamhetschefen kan det variera vilken metod som används under en behandlingsperiod. Vissa personer börjar med en individuell kontakt för att sedan delta i någon av gruppverksamheterna som erbjuds. I samband med uppföljningen begärdes uppgifter in om antal personer som deltagit i verksamheten under perioden 2015-01-01 – 2017-05-31. Redovisningen visar att det under 2015 var ca 550 individuella kontakter, varav 70 % män och 30 % kvinnor. 2016 var det ca 630 individuella kontakter, 60 % män och 40 % kvinnor samt 2017 till och med 31/5 var det

ca 228 individuella kontakter, varav 60 % män och 40 % kvinnor. Den genomsnittliga behandlingstiden ligger på 2,5 – 3 månader.

På S:t Larsmottagningen genomförs två till tre ACT grupper per år. Enligt den inkomna redovisningen var 2015 antalet deltagare 21 stycken, varav 11 män och 10 kvinnor. 4 deltagare avbröt behandlingen. 2016 var det 9 deltagare, varav 4 män och 5 kvinnor. 1 deltagare avbröt behandlingen, 2017 till och med 31/5 var det 11 deltagare, varav 6 män och 5 kvinnor, 1 deltagare avbröt behandlingen.

När det gäller metoden Återfallsprevention i grupp visar redovisningen att det 2015 deltog 16 stycken, varav 11 män och 5 kvinnor, 4 deltagare avbröt behandlingen. 2016 deltog 16 stycken, varav 10 män och 6 kvinnor, 4 deltagare avbröt behandlingen. 2017 till och med 31/5 deltog 8 stycken varav 5 män och 3 kvinnor, 2 deltagare avbröt behandlingen.

När det gäller anhörigstöd så uppger både verksamhetschef och gruppledare att det är ett ökat behov och efterfrågan av dessa insatser, både individuellt stöd och stöd i grupp. S:t Larsmottagningen har under perioden 2015 – 2016 haft en öppen grupp för anhöriga en eftermiddag/kväll i veckan. Antalet deltagare har varierat mellan 1 – 10 personer per tillfälle. Cirka 70 % av de som deltagit i anhöriggruppen har varit kvinnor. CRAFT-grupper som är ett anhörigprogram kopplat till CRA har haft en ökad efterfrågan och deltagande. Under 2016 erbjöds en grupp där det var 9 deltagare, varav 2 män och 7 kvinnor, 2017 har en grupp erbjudits till och med 31/5 där det var 10 deltagare varav 3 män och 7 kvinnor. Det har inte varit några avbrott i de genomföra CRAFT-grupperna.

Även anhöriggrupper utifrån 12-steg finns det en ökad efterfrågan kring.

När det gäller efterfrågan av anhörigstöd så framkommer det vid besöket att det är fler äldre personer som söker och då företrädesvis kvinnor, men även hela familjer söker stöd.

Verksamhetschef informerar om att CRA är en manualbaserad samtalsbehandling som består av enskilda samtal under en 6 – 12 månaders period. Verksamheten började med CRA som individuella samtal och har en längre erfarenhet av behandlingen individuellt än i grupp.

Det finns både ett nationellt och lokalt nätverk när det gäller CRA, som personal deltar i för att få en ökad kunskap och dela erfarenheter med andra som använder metoden.

Förstärkt öppenvård, Drottninggatan

Vid verksamhetsbesöket framkommer att verksamheten har två anställda som arbetar med CRA grupper, det startas 2 – 3 grupper varje termin, antal deltagare har i samband med att grupperna startar varit mellan 7 – 10 st och ca 2 – 3 personer har fullföljt alla tillfällen. Grupperna tar inte in deltagare löpande utan är en sluten grupp. CRA - grupp pågår varje vardag mellan kl 9 – 15 under sex veckor. Deltagande i CRA-grupp föregås alltid av minst tre individuella samtal, med fokus på bedömning och information. I samband med uppföljningen begärdes uppgifter in om antal personer som deltagit i CRA-grupp under perioden 2015-01-01 – 2017-05-31. I redovisningen framkommer att det 2015 var 38 deltagare, varav 23 män och 15 kvinnor, ca 60 % fullföljde programmet, 2016 var det 22 deltagare varav 14 män och 8 kvinnor, ca 50 % fullföljde programmet, 2017 till och med 31/5 var det 14 deltagare varav 7 män och 7 kvinnor, ca 64 % fullföljde programmet. Verksamhetschefen uppger att de kommer genomföra en analys av varför det är så stort avhopp från CRA-grupperna och därefter göra förändringar med syfte att försöka motverka dessa.

Verksamhetschef och gruppledare uppger att de ser en förändring av efterfrågan när det gäller 12-stegs primärbehandling. Det har varit få eller inga alls som har efterfrågat den behandlingen under senaste året vilket är det främsta skälet till att det har skett en samlokalisering med Solvändan. Dessutom har det varit personalbyte på tjänsterna som alkoholtapeuter. Uppfattningen är att den behandlingen har fått ett något sämre rykte än tidigare. Den inkomna redovisningen visar på ett minskat deltagande. 2015 var det 62 deltagare, varav 41 män och 21 kvinnor, 8 personer avbröt behandlingen, 2016 var det 59 deltagare, varav 39 män och 20 kvinnor, 8 personer avbröt behandlingen, 2017 till och med 31/5 var det 13 deltagare, varav 3 män och 10 kvinnor, 2 personer avbröt behandlingen.

	Verksamhetschefen noterar att det har skett en ökning av kvinnor till 12-stegs behandlingen jämfört med tidigare. Den 50 % tjänst avseende information som tidigare varit inriktad till skolor och föräldramöten är delvis förändrad i en riktning mot marknadsföring, tar fram informationsmaterial, uppdaterar hemsidan, samt ger information både internt och externt till exempel till nyanställda på råd och stöd, socialförvaltningen och andra myndigheter. Inom verksamheten förstärkt öppenvård har det under våren funnits en drop in-mottagning, vilken även kommer fortsätta under hösten. Det är totalt sju personer som har kommit dit. Drop in-mottagningen behöver bli känd vilket verksamheten kommer arbeta aktivt med. Bedömning är att verksamheten uppfyller avtalskraven när det gäller att erbjuda olika stödinsatser allt från individuell rådgivning och stöd, behandling i öppenvård både individuellt och i grupp enligt olika metoder samt rådgivning och stöd till anhöriga individuellt och i grupp. Den del som avser information är i och för sig delvis förändrad men Beroendemottagningens målgrupp är också förändrad då ungdomar numera i första hand ska tillhöra MiniMaria.

Ledning, bemanning och kompetens	
Avtal	Verksamheten ska säkerställa att verksamheten är bemannad efter de krav som ställs på verksamheten samt att personalen har erforderlig utbildning och lämplighet utifrån målgruppens behov. Utföraren skall säkerställa: Att personalen har adekvat utbildning och personlig lämplighet för arbetsuppgifterna och de metoder som anges
Uppföljning	Verksamhetschef uppger att all personal har högskoleutbildning, förutom en som ha en adekvat KY utbildning. Samtliga har utbildning i metoderna MI, återfallsprevention, flertalet har utbildning i CRA och fyra är utbildade i ACT. Tre har utbildning i HAP. Det är totalt 12,5 årsarbetare. Bedömningen är att verksamheten uppfyller avtalskravet.

Regler och riktlinje för bistånd och service	
Avtal	De insatser som ges på beroendemottagningen kan erhållas både som bistånd och som service. Kommunens inriktning är dock att i första hand erbjuda insatser som service. Målsättningen är att utföraren skall kunna erbjuda den som efterfrågar avtalad verksamhet ett personligt samtal inom två veckor för att påbörja arbetet tillsammans med den enskilde.
Uppföljning	Inom förstärkt öppenvård är det ca 80 % som har sökt via service. Det är för närvarande ingen väntetid utan alla erbjuds tid inom en vecka. Det finns utrymme i de befintliga grupperna för personer som efterfrågar stöd och behandling. Bedömningen är att verksamheten uppfyller avtalskravet.

Övrigt	
	<u>Behov framåt som verksamheten uppmärksammat:</u> • Det är ett ökat behov av anhöriggrupper där hela familjer efterfråga stöd. • Det är en ökning av personer med psykisk ohälsa där kontakt och samverkan med psykiatri har fått en ökad omfattning. • En tydlig ökning och tendens är att antalet kvinnor som söker hjälp för sitt missbruk har ökat. Det är företrädesvis något äldre kvinnor som söker.

	• Det finns förfrågningar om att ta emot och ge anhörigstöd till personer med spelmissbruk. • En eventuellt kommande målgrupp är, ensamkommande barn med missbruk av cannabis och eller heroin.

Bedömning

Helhetsintrycket från verksamhetsbesöket är att det bedrivs en bra verksamhet med möjlighet för den enskilde att utifrån sina specifika behov erbjudas såväl individuell behandling som behandling i grupp. Det erbjuds en bredd av behandlingar utifrån flera olika evidensbaserade metoder. Verksamheterna både på S:t Larsmottagningen/Garnisonen och förlängd öppenvård på Drottninggatan har en hög tillgänglighet där den enskilde enkelt kan söka sig direkt till någon av verksamheterna och erbjudas stöd och behandling omgående. Den förlängda öppenvården är relativt nystartad och har därför inte hunnit marknadsföra sig och bli känd ännu. Råd & Stöds öppenvård är flexibel arbetar aktivt för att utveckla metoder och möte förändrade behov. Den drop-in mottagning som startat är också ett bra steg att göra vården lättillgänglig för de Linköpingsbor som behöver den.

Åtgärder

Inga åtgärder.

Ulla Lindberg
Planeringsledare

Björn Skoog
Planeringsledare